

Platné značky tuzemské

Zlato - (Au)

Značky vídeňského Hlavního mincovního úřadu od r. 1788 podle patentu císaře Josefa II. ze dne 23. února 1788:

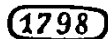
767/1000
(7 karátů
+ 5 gránů)
Z-01

545/1000
+ 1 grán)
Z-02

326/1000
+ 10 gránů)
Z-03

(18 karátů) (13 karátů)
značka roku
Z-04

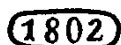
Z-05

Z-06

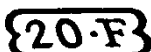

Z-07

Z-08

Přepuncovací značky z roku 1806 vyhlášené císařským manifestem Františka II. ze dne 20. srpna 1806, jež nevyjadřují ryze, nelze je tedy samostatně považovat za platné puncovní označení (dtto u Ag) :

Z-09

Z-10

Z-11

Písmena uvedená v těchto puncovních značkách, označují puncovní úřady:

A - Vídeň	D - Lvov	G - Linec	K - Lublaň
B - Praha	E - Krakov	H - Graz	L - Terst
C - Salzburg	F - Brno	I - Klagenfurt	

popřípadě jejich expozitury, například:

B1 - Karlovy Vary	F1 - Olomouc	F2 - Opava
F3 - Znojmo	F4 - Jihlava	F5 - Těšín

Jako puncovní značky byly po roce 1806 používány:

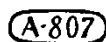
767/1000
Z-01

545/1000
Z-02

326/1000
Z-03

značka roku
Z-12

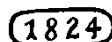
Z-13

Z-14

Z-15

Z-16

Z-17

Z-18

Z-19

Písmena označují jednotlivé puncovní úřady (zde A=Vídeň); písmena s indexy expozitury puncovních úřadů (zde A1 = Wiener Neustadt, B = Praha). Stylizované zobrazení slunce symbolizuje zlato (obdobně jako u značky č. Z-10) a číslice vyjadřuje ryzosti shodné s ryzostmi značek č. Z-01 až Z-03.

Puncovní značky podle zákona ze dne 26. 5. 1866 č. 75/1866 ř. z. s platností od 1. srpna 1866 pro celé Rakousko-Uhersko. (Na našem území byly používány do 28. února 1921, v Rakousku do r. 1922 a v Maďarsku do roku 1936.)

a) větší zboží:

920/1000
Z-20

840/1000
Z-21

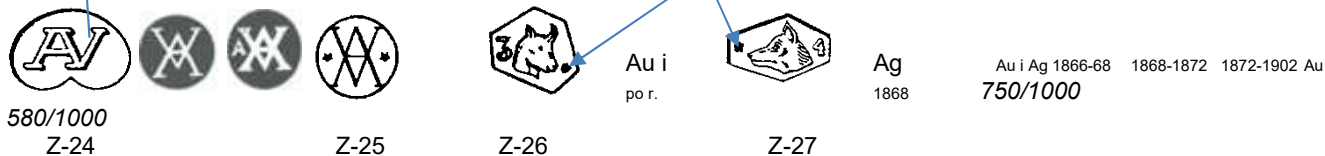

750/1000
Z-22

580/1000
Z-23

c) menši zboží: do roku 1872 bez písmene

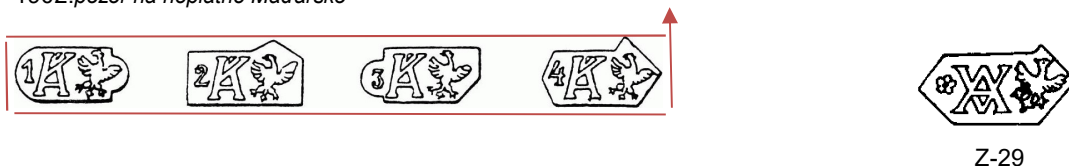

Značka na medaile ražené hlavní mincovnou ve Vídni (zlaté i stříbrné):

Z-28

Značka na cizí zboží, zavedená vyhláškou min. financí z 21. října 1901, místo značky č. Z-25, a to s platností od 1. ledna 1902: *pozor na neplatné Maďarsko*

Tyto puncovní značky obsahovaly na místě, naznačeném hvězdičkou, označení puncovního úřadu, který značku užíval, a to velkým písmenem dle následujícího přehledu: (platí pro období let 1866 -1868)

A - Vídeň	E - Krakov	K - Královec	N - Zara	T - Temešvár
B - Linec	F - Lvov	L - Lublaň	P - Budapešť	U - Carlsburg
C - Praha	G - Graz	M - Terst	R - Košice	V - Záhřeb
D - Brno	H - Bregenz			

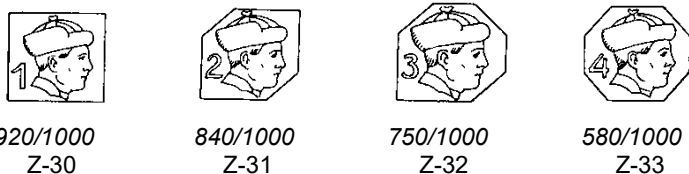
V případě podřízených filiálních puncovních úřadů a expozitur bylo označení tvořeno písmenem s indexem, např.:

C1 - Liberec	C4 - Plzeň	C7 - Cheb	D3 - Bruntál
C2 - Teplice	C5 - Čes. Budějovice	D1 - Jihlava	D4 - Opava
C3 - Karl. Vary	C6 - Čáslav	D2 - Olomouc	D5 - Těšín
			P4 - Bratislava

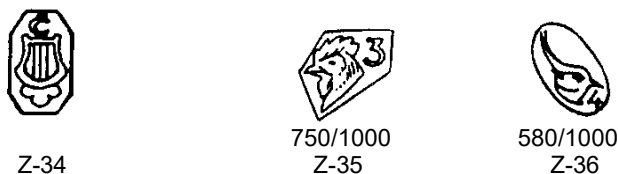
Poznámka: *Přidělená označení puncovních úřadů podléhala často změnám, takže uvedený přehled je pouze časově omezeným výsekem.*

Po vzniku ČSR byly zavedeny vyhláškou MF č. 596/1920 Sb. nové tzv. první československé puncovní značky, a to s účinností od 1. března 1921; tyto značky nahradily dosavadní značky rakousko-uherské, i když jinak zůstaly puncovní předpisy věcně v podstatě nedotčeny.

a) větší zboží:

c) menší zboží:

Poznámka: Značka č. Z-36 „čejka“ je zcela shodná se značkou zavedenou opět od roku 1949 a užívanou masově pro nejběžnější ryze zlatá 585/1000.

d) zásobní značka:

Z-37

Poznámka: Zásobní značka Z-37 „včela“ nebo též „moucha“ sloužila v roce 1921 pro označování stříbrného i zlatého zboží při přechodu na nové puncovní značky a platila pouze ve spojení s jinou puncovní značkou; samostatně se však znovu užívala v roce 1929 při přechodu na první československý puncovní zákon pro označování platinového zboží o ryzostech nižších než 650/1000 a potom opět v období Protektorátu jako řádná puncovní značka pro zlaté zboží ryzosti 333/1000.

V návaznosti na zákon č. 2/1928 Sb., o ryzosti a puncovní kontrole platinového, zlatého a stříbrného zboží (puncovní zákon), přijatý dne 16. prosince 1927 a účinný od 1. ledna 1929, byly vyhláškou ministerstva veřejných prací č. 216/1928 Sb. s toutéž účinností stanoveny nové tzv. druhé československé puncovní značky:

a) větší zboží:

986/1000
Z-38

900/1000
Z-39

750/1000
Z-40

585/1000
Z-41

b) menší zboží:

986/1000
Z-42

900/1000
Z-43

750/1000
Z-44

585/1000
Z-45

Pozor neplatné značky Izraele :

Grade of Purity
916 / 1000 (22 ct.)
999.9 / 1000 (24 ct.)

Grade of Purity
875 / 1000 (21 ct.)

Grade of Purity
750 / 1000 (18 ct.)

Grade of Purity
585 / 1000 (14 ct.)

Grade of Purity
375 / 1000 (9 ct.)

Z-34

c) cizí zboží:

333/1000

cizí zboží

Z-37

Z-46

Na Slovensku byly vyhláškou ministerstva dopravy a veřejných prací č. 332/1940 Zb. s účinností od 1. ledna 1941 vydány zcela nové puncovní značky. Tyto značky, ač na území dnešní ČR nebyly nikdy užívány, jsou považovány za platné, neboť na slovenské části území Československé republiky se používaly až do roku 1949.

a) větší zboží:

986/1000
Z-47

900/1000
Z-48

750/1000
Z-49

585/1000
Z-50

b) menší zboží:

750/1000
Z-51

585/1000
Z-52

Z-53

Z-54

neplatná Fr

986/1000

900/1000

c) cizí zboží:

Z-55

Z-56

d) staré zboží:

pozor na neplatnou Jugoslávii :

Vyhláškou ministerstva průmyslu č. 71/1949 Sb. ze dne 25. ledna 1949 došlo opět k sjednocení puncovních značek na území celého Československa. Nové tzv. třetí československé puncovní značky nestanovovaly nové obrysy a vyobrazení, ale kompilovaly již dříve užívané značky československé a slovenské:

a) větší zboží:

986/1000
Z-38

900/1000
Z-39

750/1000
Z-40

585/1000
Z-41

b) menší zboží:

986/1000
Z-51

900/1000
Z-52

750/1000
Z-35

585/1000
Z-36

c) cizí zboží:

Z-34

d) staré zboží:

Z-56

pozor na neplatnou Jugoslávii :

Tyto puncovní značky zůstaly v platnosti, i když v následujícím období došlo k řadě změn puncovních předpisů. Byl zrušen puncovní zákon č. 2/1929 Sb. a nahrazen zákonným opatřením předsednictva Národního shromáždění č. 2/1955 Sb., z kterého vycházela postupně řada prováděcích předpisů.

Tyto vyhlášky (123/1955 Sb., 88/1957 Sb., 88/1960 Sb., 93/1962 Sb. a 34/1968 Sb.) podstatnou měrou změnily klasické poslání puncovní služby a jako prioritní postavily provádění odborného dozoru nad hospodařením drahými kovy v průmyslu a v národním hospodářství vůbec. Vyhláškou ministra hutí a rudných dolů č. 93/1962 Sb. bylo zrušeno užívání úředních značek na větší zboží (č. Z-38 až Z-41).

Jediná významnější věcná změna bylo zavedení nové ryzosti 375/1000 a příslušné puncovní značky, které bylo uskutečněno vyhláškou ministerstva těžkého průmyslu č. 34/1968 Sb. ze dne 22. února 1968:

375/1000

Z-57

I následující období nepřineslo v oblasti puncovních značek žádné změny, takže uvedená sestava punců platila až do konce roku 1992, kdy vstoupil dne 31. prosince 1992 v platnost nový československý puncovní zákon č. 539/1992 Sb., přijatý dne 4. listopadu 1992.

K tomuto zákonu byla současně vydána prováděcí vyhláška federálního ministerstva hospodářství č. 540/1993 Sb., kterou byly vyhlášeny i nové puncovní značky. Nejednalo se o změny rozsáhlé, ale pouze o novou puncovní značku na zlaté zboží ryzosti 585/1000 a o zrušení značky na zboží o ryzosti 375/1000 (č. Z-57) a značek na zboží cizí a staré (č. Z-34 a Z-56).

Ostatní značky na zlaté zboží zůstaly zachovány z předchozího období s tím, že pro staré a cizí zboží se nadále používají jednotné značky pro zboží tuzemské. Zcela nová je puncovní značka pro označování starého zboží nižší než nejnižší zákonné (podzáonné) ryzosti.

Staré zboží podzáonné ryzosti se rovněž vyskytuje ve dvou velikostech:

Z-59
333-584/1000

V souvislosti s rozdělením Československé federace v roce 1993 a vznikem řady nových pracovišť puncovních úřadů, se ukázalo nezbytným provést rozlišení puncovních značek, jak mezi českým a slovenským puncovním úřadem, tak mezi jejich jednotlivými pracovišti. Přitom cesta vedoucí přes novelizaci vyhlášky FMH č. 540/1992 Sb. a stanovení zcela nových puncovních značek se ukázala jako příliš nákladná a prakticky neschůdná, takže se užilo v historii již osvědčené rozlišení punců miniaturními písmeny.

Tato písmena jsou umístěna zpravidla v blízkosti čísla ryzosti a to tak, že pro český Puncovní úřad mají osu kolmo k ose čísla, zatímco pro Puncovní úřad Slovenské republiky je osa těchto písmen s osou čísla ryzosti rovnoběžná. Rozlišení bylo zaváděno postupně, stávající značky byly užívány do vyčerpání zásob, takže v případech méně frekventovaných puncovních značek jsou dosud v užívání razidla punců bez rozlišení. Pro označení jednotlivých pracovišť puncovních úřadů je užito těchto písmen:

Česká republika:

B - Brno	H - Hradec Králové	J - Jablonec nad Nisou
K - Červený Kostelec	L - Olomouc	O - Ostrava
P - Praha	R - Tábor	T - Turnov
	Z - Plzeň	

Slovenská republika:

B - Bratislava	K - Košice	L - Levice
	T - Trenčín	

Stříbro - (Ag)

Puncovní značky používané do roku 1783 společenstvím (cechem) pro 13 lotové (812,5/1000) zboží. Obdobné značky byly užívány i pro cizí zboží ryzosti 15 lotů (937,5/1000), pouze číslo 13 bylo nahrazeno číslem 15 (jen výběr, značek existuje cca 300! obdobného charakteru)

S-01

S-02

S-03

S-04

S-05

S-06

S-07

Značky zemských společenstev užíváné do roku 1806:

Čechy (Praha)
S-08

Morava (Brno)
S-09

Slezsko (Opava)
S-10

Lotové puncovní značky c. k. hlavní mincovny ve Vídni, užíváné v období 1790 – 1806 pro ryzost 13 lotů:

S-11

S-12

S-13

Přepuncovací značky z roku 1806 vyhlášené císařským manifestem Františka II. Ze dne 20. srpna 1806 nevyjadřují ryzost = bez puncu samostatně NEPLATNĚ:

S-14

S-15

S-16

Písmena uvedená v těchto puncovních značkách označují puncovní úřady:

A - Vídeň

D - Lvov

G - Linec

K - Lublaň

B - Praha

E - Krakov

H - Graz L - Terst

C - Salzburg

F - Brno

I - Klagenfurt

Puncovní značky z období 1807-1824 platné, pro 13 lotové stříbro a Puncovní úřad v Praze. Pro jiný úřad obsahuje značka jiné písmeno a pro jinou ryzost číslo 13 nahrazuje odpovídající údaj v lotech:

S-17

S-18

S-19

S-20

Zásobní značka používaná po roce 1807 ve Vídni a Gratzu, v letech 1811 až 1824 v Praze, Lembergu, Brünu, Klagenfurtu a Lintzu:

S-21

Tato zásobní značka byla používána od 26.května 1866 do 22.dubna 1922 pro označování zboží z drahých kovů. U zlata doprovázena znakem **slunce**, u stříbra **měsícem**

Osvobozovací značky z 19. prosince 1809:

S-22

S-23

Taxovací značky z 25. června 1810, používané v letech 1810-1824:

S-24

S-25

Poznámka: Značky uvedené pod č. S-21 až S-25 jsou dokladem doby výroby předmětu, samy o sobě však negarantují jeho ryzost, **samostatně je tedy nelze považovat za platné puncovní označení.**

Úřední puncovní značky podle zákona z 1. dubna 1824, platné pro celé Rakousko (vyjma Krakova, Uher, Lombardska a Benátek). Značky obsahovaly příslušné letopočty, a to postupně 1824 až 1866:

937,5/1000
(15 lotů)
S-26

812,5/1000
(13 lotů)
S-27

Puncovní značky podle zákona ze dne 26. 5. 1866 č. 75/1866 ř. z. platného od 1. srpna 1866 pro celé Rakousko-Uhersko. (Na našem území byly používány do 28. února 1921, v Rakousku do r. 1922 a v Maďarsku do roku 1936).

a) větší zboží:

950/1000
S-28

900/1000
S-29

800/1000
S-30

750/1000
S-31

b) cizí zboží:

c) menší zboží: do r.1872 bez písmene
asymetrický tvar

Z-24

S-32

800/1000
S-33

750/1000
S-34

(Ag i Au 1866-68) (Ag 1872-1902)

další varianty :

Značka na medaile ražené hlavní mincovnou ve Vídni (stříbrné i zlaté):

Z-28

Značka na cizí zboží zavedená vyhláškou min. financí z 21. října 1901 místo značky č. S-32 s platností od 1. ledna 1902:

S-35

Tyto puncovní značky obsahovaly na místě, naznačeném hvězdičkou, označení puncovního úpadu, který značku vyrazil, a to velkým písmenem dle následujícího přehledu: (platí pro období let 1866 -1868)

A - Vídeň	E - Krakov	K - Královec	N - Zara	T - Temešvár
B - Linec	F - Lvov	L - Lublaň	P - Budapešť	U - Carlsburg
C - Praha	G - Graz	M - Terst	R - Košice	V - Záhřeb
D - Brno	H - Bregenz			

V případě podřízených filiálních puncovních úřadů a expozitur bylo označení tvořeno písmenem s indexem, např.:

C1 - Liberec	C4 - Plzeň	C7 - Cheb	D3 - Bruntál
C2 - Teplice	C5 - Čes. Budějovice	D1 - Jihlava	D4 - Opava
C3 - Karl. Vary	C6 - Čáslav	D2 - Olomouc	D5 - Těšín
		P4 - Bratislava	

Poznámka: Přidělená označení puncovních úřadů podléhala často změnám, takže uvedený přehled je pouze časově omezeným výsekem.

Po vzniku ČSR byly zavedeny vyhláškou MF č. 596/1920 Sb. nové tzv. první československé puncovní značky, a to s účinností od 1. března 1921; tyto značky nahradily dosavadní značky rakousko-uherské, i když jinak zůstaly puncovní předpisy věcně v podstatě nedotčeny.

a) větší zboží:

950/1000
S-36

900/1000
S-37

800/1000
S-38

750/1000
S-39

b) menší zboží:

900/1000
S-40

800/1000
S-41

750/1000
S-42

c) cizí zboží:

d) zásobní značka:

S-43

Z-37

Poznámka: Zásobní značka Z-37 „včela“ nebo též „moucha“ sloužila v roce 1921 pro označování stříbrného i zlatého zboží při přechodu na nové puncovní značky a platila pouze ve spojení s jinou puncovní značkou. Samostatně se však znovu užívala v roce 1929 při přechodu na první československý puncovní zákon pro označování platinového zboží o ryzostech nižších než 650/1000 a potom opět v období Protektorátu jako řádná puncovní značka pro zlaté zboží ryzosti 333/1000.

V návaznosti na zákon č. 2/1928 Sb., o ryzosti a puncovní kontrole platinového, zlatého a stříbrného zboží (puncovní zákon), přijatý dne 16. prosince 1927 a účinný od 1. ledna 1929, byly vyhláškou ministerstva veřejných prací č. 216/1928 Sb. s toutéž účinností stanoveny nové tzv. druhé československé puncovní značky. Tyto značky se vyskytují ve dvou rozměrech - pro zboží větší a pro zboží menší:

959/1000
S-44

925/1000
S-45

900/1000
S-46

835/1000
S-47

800/1000
S-48

cizí zboží:
S-43

Po okupaci ČSR a po vzniku Protektorátu Čechy a Morava byly puncovní značky na stříbro s účinností od 30. ledna 1941 změněny. Ze značek bylo odstraněno slovenské trojvrší s dvojramenným křížem a nahrazeno šachovnicovým podkladem a na dosavadní značce pro cizí zboží bylo odstraněno písmeno "Č". Také tyto značky se vyskytují ve dvou velikostech - pro zboží větší a pro zboží menší:

959/1000
S-49

925/1000
S-50

900/1000
S-51

835/1000
S-52

800/1000
S-53

cizí zboží:
S-54

Na Slovensku byly vyhláškou ministerstva dopravy a veřejných prací č. 332/1940 Zb. s účinností od 1. ledna 1941 vydány zcela nové puncovní značky. Tyto značky, ač na území dnešní ČR nebyly nikdy užívány, jsou považovány za platné, neboť na slovenské části území Československa se používaly až do roku 1949.

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-62

835/1000
S-63

800/1000
S-64

c) cizí zboží:

d) staré zboží:

S-65

S-66

Značka S-65 "slon" se vyskytuje ve dvou velikostech - pro zboží větší a pro zboží menší.

Vyhláškou ministerstva průmyslu č. 71/1949 Sb. ze dne 25. ledna 1949 došlo opět k sjednocení puncovních značek na území celé ČSR. Nové tzv. třetí československé puncovní značky nestanovovaly nové obrysy a vyobrazení, ale kompilovaly již dříve užívané značky československé a slovenské:

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-62

835/1000
S-63

800/1000
S-64

c) cizí zboží:

S-43

d) staré zboží:

S-66

Tyto puncovní značky zůstaly v zásadě v platnosti, i když v následujícím období došlo k řadě změn puncovních předpisů. Byl zrušen puncovní zákon č. 2/1929 Sb. a nahrazen zákonem o opatřeních představenstva Národního shromáždění č. 2/1955 Sb., z kterého vycházela postupně řada prováděcích předpisů.

Tyto vyhlášky (123/1955 Sb., 88/1957 Sb., 88/1960 Sb., 93/1962 Sb. a 34/1968 Sb.) podstatnou měrou změnily klasické poslání puncovní služby a jako prioritní postavily provádění odborného dozoru nad hospodařením drahými kovy v průmyslu a v národním hospodářství vůbec.

Vyhláškou MF č. 88/1957 Sb. byla s účinností od 1. června 1957 provedena částečná změna značek pro menší zboží, přičemž byl využit motiv značky S-40 užitý poprvé v prvních československých puncovních značkách:

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-67

835/1000
S-68

800/1000
S-69

c) cizí zboží:

d) staré zboží:

S-43

S-66

Vyhláškou ministerstva hutí a rudných dolů č. 93/1962 Sb. bylo s účinností od 1. října 1962 zrušeno užívání úředních značek na větší zboží (S-55 až S-59). Věcnou změnou bylo zavedení nové ryzosti stříbra 750/1000 a jí příslušné puncovní značky:

750/1000
S-70

Následující období nepřineslo v oblasti puncovních značek žádné změny, takže tato sestava platila až do konce roku 1992, kdy vstoupil dne 31. prosince 1992 v platnost nový československý puncovní zákon č. 539/1992 Sb.

K tomuto zákonu byla současně vydána prováděcí vyhláška Federálního ministerstva hospodářství č. 540/1992 Sb., kterou byly vyhlášeny i nové puncovní značky. Nejednalo se o změny rozsáhlé, ale jen o zrušení značky na zboží o ryzosti 750/1000 (č. S-70) a značek na zboží cizí a staré (č. S-43 a S-66).

Ostatní značky na stříbrné zboží zůstaly zachovány z předchozího období s tím, že pro staré a cizí zboží se nadále používají jednotné značky pro zboží tuzemské. Zcela nová je puncovní značka pro označování starého zboží nižší než nejnižší zákonné (podzákonné) ryzosti.

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-67

835/1000
S-68

800/1000
S-69

Staré zboží podzákonné ryzosti:

S-71
500-799/1000

Poznámky :